

Інформація про здійснення Міністерством освіти і науки України державної регуляторної політики у 2022 році

Відповідно до абзацу другого пункту 1 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 (далі - Положення), Міністерство освіти і науки України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної діяльності, інноваційної діяльності в зазначених сферах, трансферу (передачі) технологій, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

МОН у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

На виконання основних принципів державної регуляторної політики, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон), Міністерством упродовж 2022 року проводилася робота, спрямована на вдосконалення правового регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання.

Всі проєкти регуляторних актів розроблялись з урахуванням статті 5 Закону стосовно підготовки аналізу регуляторного впливу; планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів; оприлюднення проєктів регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, а також відкритих обговорень за участю представників громадськості питань, пов'язаних з регуляторною діяльністю; відстеження результативності регуляторних актів; перегляду та систематизації регуляторних актів; недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта; оприлюднення інформації про здійснення регуляторної діяльності.

Загалом, протягом 2022 року Міністерством було розроблено 18 регуляторних акта, з яких:

проєктів постанов Кабінету Міністрів України – 3;

проєктів наказів Міністерства освіти і науки України – 15.

Проблеми, які вирішувались Міністерством протягом звітного періоду.

Регуляторні акти, які розроблені Міністерством протягом 2022 року стосуються, зокрема, таких сфер господарської діяльності та правовідносин щодо:

врегулювання порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм;

визначення основних засад функціонування вебплатформи дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн», встановлення єдиної процедури подання, експертизи та опублікування освітніх матеріалів; визначення функцій, завдань та повноважень суб'єктів;

створення умов для організації подачі документів на вступ до закладів професійної (професійно-технічної) освіти в електронному вигляді, зокрема шляхом створення електронного кабінету вступника;

забезпечення організації та ефективного провадження освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти відповідно до статті 45 Закону України «Про фахову передвищу освіту», встановлення єдиних підходів і вимог щодо організації, проведення, оцінювання результатів навчання та забезпечення освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти;

особливості ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання;

урахування особливостей і потреб професійної підготовки військовослужбовців в умовах воєнного стану при визнанні в системі вищої та фахової передвищої військової освіти результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;

врегулювання процесу підключення освітніх інформаційних систем до центральної бази даних програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» та встановлення єдиних вимог до освітніх інформаційних систем, які можуть бути підключені до неї;

унормування процедури (механізму) проведення позапланового інституційного аудиту закладів фахової передвищої освіти, структурних підрозділів закладів вищої освіти, які забезпечують надання фахової передвищої освіти, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, з усіх рівнів освіти, підготовку з яких забезпечує заклад освіти

визначення механізму проведення позапланового інституційного аудиту закладів позашкільної освіти, структурних підрозділів інших закладів освіти, які забезпечують здобуття позашкільної освіти відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту», незалежно від їх типу, підпорядкування та форми власності;

запровадження загального порядку проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності незалежно від підпорядкування та форми власності;

забезпечення моніторингових досліджень, удосконалення правового регулювання здійснення контролю за напрямками використання коштів, одержаних у результаті трансферу технологій, створених за рахунок коштів державного бюджету, і виплатою винагороди авторам таких технологій та особам, що здійснюють їх трансфер;

надання повноваження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки (Міністерству освіти і науки України), який забезпечує формування та реалізацію державної політики у системі освіти України на встановлення єдиних розмірів вартості послуг, пов'язаних з проведенням акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти, переоформленням, видачею дубліката сертифіката про акредитацію освітньо-професійної програми у сфері фахової передвищої освіти та оформленням, переоформленням, видачею дубліката сертифіката про акредитацію напряму підготовки, спеціальності, освітньої програми, виданого Міністерством освіти і науки України, для всіх закладів освіти незалежно від їх підпорядкування і форми власності;

забезпечення державного регулювання розміру оплати платних послуг щодо акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти та процедур оформлення переоформлення, видачі дублікатів сертифікатів про акредитацію освітньо-професійних, освітніх програм, напрямів і спеціальностей, виданих Державною службою якості освіти України та Міністерством освіти і науки України.

Проекти регуляторних актів, які розроблені Міністерством та спрямовані на вирішення вказаних проблем, на сьогодні перебувають на стадії погодження із заінтересованими органами або є такими, що прийняті у порядку, встановленому законодавством.

Зокрема, за результатами опрацювання, у звітному періоді видано такі накази Міністерства:

від 15 грудня 2021 р. № 1380 «Про внесення змін до Порядку замовлення, видачі та обліку документів про професійно-технічну освіту державного зразка», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2022 р. за № 217/37553;

від 26 січня 2022 р. № 66 «Про затвердження Порядку акредитації та ведення реєстру громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13 травня 2022 р. за № 520/37856;

від 08 лютого 2022 р. № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 березня 2022 р. за № 328/37664;

від 03 червня 2022 р. № 520 «Про затвердження Порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 липня 2022 р. за № 778/38114;

від 10 червня 2022 р. № 541 «Про внесення змін до типових правил прийому до закладів професійної (професійно-технічної) освіти України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2022 р. за № 1021/38357;

від 05 вересня 2022 р. № 792 «Про затвердження Порядку доступу до інформації центральної бази даних програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2022 р. за № 1218/38554;

від 09.09.2022 № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2022 р. за № 1649/38985.

Окрім того, протягом 2022 року прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2022 р. № 981 «Про внесення зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. № 1548».

Проблеми, вирішення яких можливе найближчим часом:

регулювання процедури громадської акредитації закладів загальної середньої освіти, передбаченої статтею 50 Закону України «Про повну загальну середню освіту», що унеможливує здійснення громадськими фаховими об'єднаннями, іншими юридичними особами незалежного оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти;

удосконалення правового регулювання порядку здійснення інноваційної освітньої діяльності у закладах дошкільної, загальної середньої, спеціалізованої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти на всеукраїнському та регіональному рівнях;

удосконалення правового регулювання механізму надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам та рекомендацій щодо використання їх в освітньому процесі;

вдосконалення законодавства України в частині запровадження механізму єдиного обліку дітей та учнів, що ведеться з метою забезпечення здобуття ними дошкільної а повної загальної середньої освіти;

визначення вимог та встановлення загальних підходів до порядку організації освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти на рівнях фахової передвищої та вищої освіти; особливості дуальної форми здобуття фахової передвищої та вищої освіти;

унормування процесів конкурсного відбору до закладів фахової передвищої освіти;

регулювання процедури інституційного аудиту в закладах дошкільної, позашкільної;

регулювання порядку, процедури і критеріїв проведення акредитації експертизи освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти;

затвердження порядку проведення апробації навчальної літератури;

визначення процедури внесення змін до реєстраційної картки технологій.

З метою дотримання принципу передбачуваності та на виконання статті 7 Закону наказом Міністерства від 24.11.2021 № 1264 затверджено План діяльності Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проєктів регуляторних актів на 2022 рік (далі – План). План містить визначення видів і назв проєктів регуляторних актів, обґрунтування необхідності їх прийняття, строків підготовки проєктів та назв структурних підрозділів, відповідальних за розроблення проєктів регуляторних актів.

Крім того, необхідність виконання доручень Кабінету Міністрів України та реалізації положень прийнятих законів України зумовило планування протягом звітного періоду розроблення проєктів регуляторних актів, які не були включені до Плану. Зазначений План та зміни до нього оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства в розділі «Регуляторна політика».

Упродовж 2022 року Міністерством та центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, під час підготовки проєктів регуляторних актів готувався аналіз регуляторного впливу відповідно до вимог, встановлених Методикою проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308.

Відповідно до статті 9 Закону всі проєкти регуляторних актів разом із відповідними аналізами регуляторного впливу оприлюднювалися на офіційному вебсайті Міністерства з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань у рубриках «Регуляторна політика» та «Громадськості».

Усі зауваження і пропозиції, що надходили до відповідного проєкту регуляторного акта та аналізу регуляторного впливу, одержані протягом встановленого строку, в обов'язковому порядку розглядалися Міністерством освіти і науки України. За результатами розгляду, Міністерством повністю чи частково враховувалися одержані зауваження і пропозиції, або мотивовано відхилялись.

Щодо перегляду регуляторних актів та виконання заходів з відстеження їх результативності.

Стосовно кожного регуляторного акта послідовно здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження його результативності, порядок проведення яких регламентується статтями 10, 13, 26 Закону та Методикою відстеження результативності регуляторного акта, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308.

23 грудня 2021 року прийнято наказ Міністерства освіти і науки України № 1426 «Про організацію виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів у 2022 році», яким затверджено план – графік з відстеження результативності регуляторних актів Міністерства освіти

і науки України на 2022 рік. Зазначений наказ розміщено на офіційному вебсайті Міністерства в розділі «Регуляторна політика».

Загалом упродовж 2022 року було проведено 14 базових, 15 повторних та 4 періодичних відстеження результативності регуляторних актів.

За результатами проведених заходів з відстеження приймається рішення щодо дієвості відповідних регуляторних актів або щодо необхідності перегляду та внесення до них змін.

Підбиваючи підсумки здійснення державної регуляторної політики Міністерством освіти і науки України у 2022 році, можна відзначити, що:

проводилася робота щодо планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів;

стосовно кожного проєкту регуляторного акта готувався аналіз регуляторного впливу;

зауваження і пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань у процесі підготовки проєктів регуляторних актів та виконання заходів з відстеження їх результативності постійно опрацьовуються Міністерством;

забезпечено системність та узгодженість регуляторних актів із принципами державної регуляторної політики;

забезпечено прозорість регуляторної діяльності та врахування громадської думки, а також інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності.